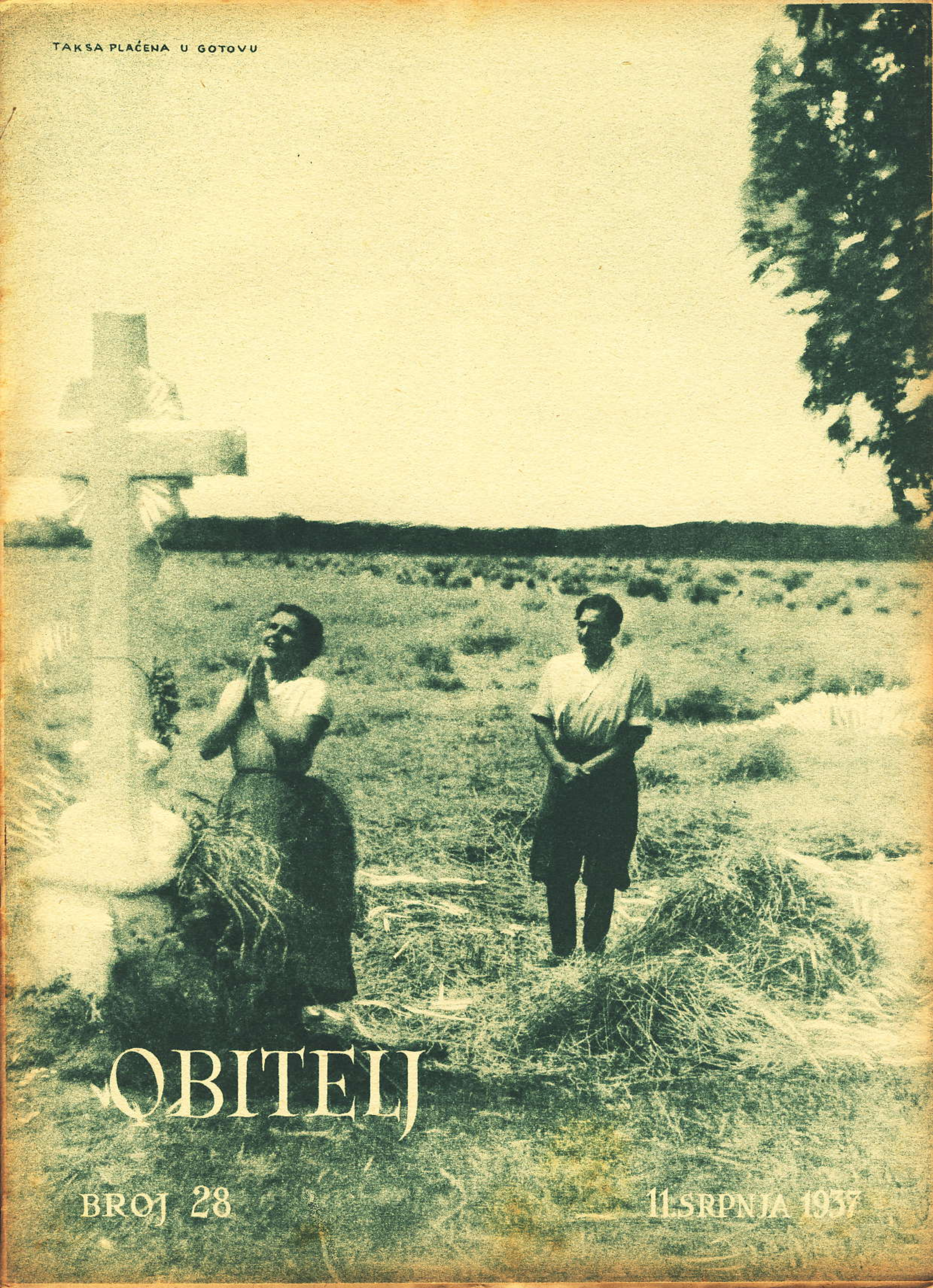
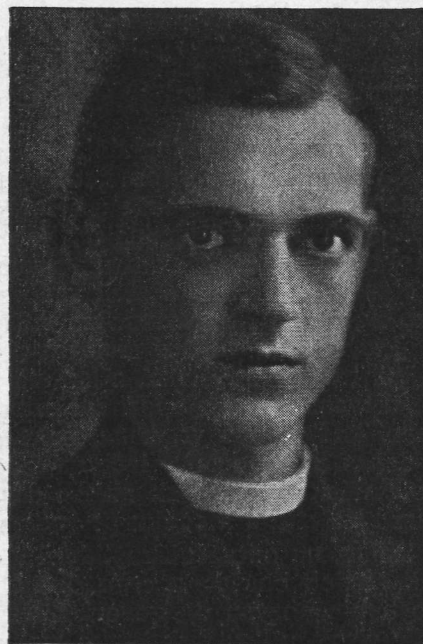

TAKSA PLAĆENA U GOTOVU
OBITELJ
BROJ 28
11. SRPNJA 1937

OBITELJ

ILUSTROVANI TJEDNIK
ZA HRVATSKU PORODICU

U ZAGREBU 11. SRPNJA 1937

IX. GODIŠTE BROJ 28.

Slika desno: HRVATSKI PJESNIK IZ SUBOTICE — ALEKSANDAR KOKIĆ, koji je izdao zbirku pjesama „Klasovi pjevaju" i koji surađuje u našem listu, na današnji dan u Subotici prikazuje Gospodu prvu Nekrvnu Žrtvu. U očekivanju tog radosnog dana spjevao je mladi pjesnik tri iskrene pjesme, koje donosimo na prvoj stranici ovoga broja „Obitelji"

K DANU NJEGOVA DOLASKA

Spjevao Aleksandar Kokić

U ZATIŠJU

A kako je lijepo
povučen u tišini sjemenišnog vrta,
dok u dašku vjetra šušti zeleno granje,
zaboraviti na svoje obične misli,
brige svakidanje;

i sjetit se onog svečanoga časa,
radosti, pogleda i svega,
kada nakon tolikih iščekivanja
i tolikih zaufanih molitava
susretnem Njega...

O kako je lijepo
osjećat duboko u srcu
svojih mladenačkih snova i čežnja
blisko ostvarenje
i u Onom, kojega pogled
otkriva duši smisao života i patnja,
naći svoje konačno smirenje.

RADOST NJIVA

Poći ću dragim žitorodnim njivama,
o kako ih srce već dugo želi,
znadem: dočekat će me
dah poljskog cvijeća
i klasovi zreli.

Nad beskrajnim morem pšeničnim,
kada ga rastaljenim zlatom jutarnjeg svijetla
sunčeve zrake poplave,
nad bijelim salašićima
skrivenim u zelenilu dudova starih
uzdignut ću ruke drhtave.

Zalepršat će zeleno kukuruzovo lišće,
zašuštit će klasje,
zanijemit ševa pjesmom zanijeta,
jer u svojim rukama slabašnim
držat ću krhko Tijelo
nevinog Janjeta.

DAN ČEZNUĆA

Bože moj,
daj da zaboravim
svagdanjih darova vrijednost
i ljudskih riječi ljepotu,
da zaboravim uspomene djetinjstva,
to drago blagdansko svijetlo
u običnom životu.

Iz srca izbriši sjećanje
na duše, koje su me u danima sjetnim
iskrenom ljubavi sretale,
sjećanje na maštanja i snove,
kad sam na čas mislio,
da bi mi pod nebom, gdje sunca nema,
nađe i radosti cvjetale.

Bože moj,
daj da zaboravim svu prošlost svoju,
dane, za koje me veže spomen drag,
da bi mi čas Njegova svečana dolaska
na dan Prve svete Žrtve
ostavio duši
neizbrisiv trag...

Zagreb, 22 VI. 1937.

Novela

BOŽJA PRAVDA

Napisala Grazia Deledda

Tom neobičnom događaju prisustvovao sam baš ja glavom — pripovijedao je starac nama ženama, koje smo sjedile u sjeni kupatila, i četi polugolih dječaka i mladića, koji su potrbuške naokolo ležali s tijelom na suncu, a s glavom u sjeni. — Još kao dječak rado sam prisustvovao porotnim raspravama na sudu... Nema na svijetu mjesta, gdje bi se život u čitavoj svojoj bijedi i u svojoj strasti, a katkad i u svojoj veličanstvenosti, bolje upoznao! Pripovjedit ću vam sada, kad imamo vremena, neke od tih zgoda; a danas ću započeti s jednom, koja me evo iza pola vijeka još uvijek muči i zapanjuje i koje sam se sjetio u mnogim prigodama.

Dakle, na optuženičkoj klupi sjedio je postariji čovjek obučen u crno. Iza običnih formalnosti bje pozvan da govori. Ustane polako; bijaše visok, u licu mrk i tako mršav, te se činilo, da su mu se obrazi uvalili u usta; a vjeđe, kao da su umorne od pospanosti, padale su mu na oči, kojih se modra boja tek kadikad vidjela.

»Ovo je ta zgoda,« reče mirnim i tužnim glasom, a da nije nikoga pogledao. »Bio sam onda činovnik na carinarnici i prilično sam zasluživao. Uveče sam se vraćao kući posve umoran i rastrojen, pa sam ponekad izlazio malo na zrak, da popijem čašu vina... Tako jedne večeri susretnem onu nesretnicu; poznavao sam je; služila je kod nekog moga rođaka i svi su se s njom šalili. Povede me svojoj kući... U svemu smo se samo tri puta susreli... Drugi sam put tamo našao nekog čovjeka, koji se s njom razgovarao i koji je bio tako drzak, da se nije ni osvrtao na me. A kad je otišao, ona mi reče, kako se boji, da će je on jednom ubiti — ne iz ljubomore ili česa drugoga, nego jednostavno, jer je mrzi... Nije mi rekla, ko je on. Treći put...«

Ovdje optuženik časkom zašuti, kao da se nastoji sjetiti nečesa; zatim proslijedi podglas, kao da govori sam sebi:

»Kršćanski sam i vjernik — premda sam griješan — i čvrsto vjerujem u Boga i u njegovu pravdu. Kunem se imenom Gospodnjim, da je istina ovo, što pripovijedam. Treći put,« nastavi glasnije, »kad sam bio kod nje, silno me boljela glava, jer sam mnogo radio ili možda, jer je večer bila sparna i olujna. Izlazeći iz kuće opazim, da prema njoj ide onaj čovjek, kojega se žena bojala... Pođem na kratku šetnju uz rijeku, zatim se povratih kući, jer je, sjećam se, duvao jak vjetar i počela kiša. Narednog sam dana bio zatvoren pod otpužbom, da sam udavio onu nesretnicu. Na prvim sam se preslušanjima očajno branio i optuživao čovjeka, kojega sam držao za pravog krivca. Ali mi nije bilo moguće da ga bolje opišem. Nisam ga poznavao: čini mi se, pače sam siguran, da je bio iz drugog mjesta. Ali se niko nije obazirao na moje izjave. Nesretničine susjede vidjele su me, da sam ušao, i pošto su se zatim povukle zbog oluje, koja je prijetila, nisu vidjela, da sam izišao i da je tko drugi ušao. Ta me je nesreća posve rastrgala: povukao sam se u se, kažnjen od Boga, no ipak sam molio i čekao njegovu božansku pravdu.«

*

Zatim započe rasprava, ponešto monotona i rastrgana. Svjedoci, koji su optuživali, bili su upravo susjedi one nesretnice Svi su tvrdili, da su one večeri, kad se zločin zbio, vidjeli ući čovjeka, koji je sada sjedio na optuženičkoj klupi, i da su opazili, kako je njegov izgled sumnjiv i opasan i kako se kradomice šulja. Jedna žena mršava, prkosita, možda histerična ustvrdi, da je malo iza dolaska tog čovjeka čula nesretnicu, kako viče boreći se zastalno od njegova napadaja. Drugi su svjedoci, optuženikovi tamnički drugovi, svjedočili o njegovu neobičnom ponašanju, koje pokazuje, da je sulud.

*

On je slušao, a da više nije niti otvorio usta, prignute glave izložene svačijim udarcima. Iza kako je ušao u krletku, nije nikad podigao oči, a na časove se činio odsutan ili kao da ga se rasprava i ne tiče.

Ali mu jedan od porotnika upravi neka pitanja. Njegovo lice oživi, njegove se preplašene oči po prvi put upraviše u svoje suce. I odjednom ga zahvati nervozni drhtaj, pa se onesviješten pruži. Za časak je bilo prekinuto preslušanje. On se osvijesti i ustane, a izgledao je kao mrtvac, koji je uskrsnuo.

»Molim sud, da me još sasluša,« reče, »zločinac je ovdje među nama. Bog mi je dozvolio da ga prepoznam. Bog mi daje pravdu. I on, zločinac, sjetio se, da sam ga prepoznao, i htio bi, ali ne može da pobjegne.«

Nasta čas duboke šutnje: svi su stajali nepomično, kao da ih je netko pretvorio u kipove od soli. Zatim počeše da gledaju jedan drugoga.

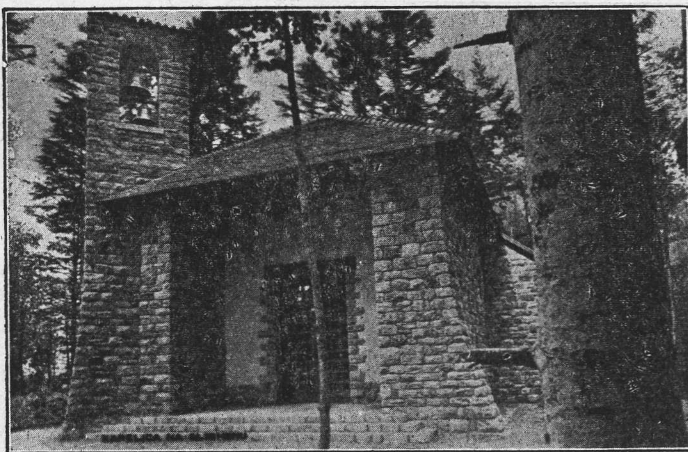
Napokon predsjednik reče optuženiku, neka pokaže čovjeka. Optuženik šapne:

»Jedan od porotnika.«

Ovaj udarac bio je jači od prvoga: porotnici se svi uskomešaše, postiđeni, a sve oči bile su upravljene na njih. Predsjednik zatraži, neka se prekine preslušanje, ali optuženik zamoli, da ga još puste govoriti.

»Ne ću odati nikoga, samo se obraćam čovjeku, kojega držim krivcem, i govorim mu: radi tako, da se pokaže moja nevinost; možeš i pobjeći, ja te ne ću odati. Dosad sam trpio svoje muke i bio sam spreman da pretrpim i kaznu, da okajem svoje grijehe. Ali evo mi je Bog dao znak; on hoće, da bude zadovoljena pravda.«

Starac je gledao prema desnom krilu porotnika, a oni, da kažem po istini, iza prve navale protesta pokazaše nepovjerenje jedni prema drugima. Ali su optuženikove oči bile luđački ukočene i nitko na koncu nije vjerovao njegovim riječima, premda su svakome ježuri preletjeli kožom.

KAPELICA KRALJICE HRVATA NA SLJEMENU

Od pređe rukom preko čela — i dok je predsjednik ustrajno zahtijevao, da se prekine preslušanje, nadoda drhtavim glasom:

»Bože moj, Bože moj, stigao je čas tvoga obećanja. Ne za me, nego za slijepe ljude; ne za me, nego za one, koji ne vjeruju u tvoju pravdu. Pokaži dakle, da ona ne počinje samo s kraljevstvom smrti.«

Te je riječi govorio s takvom vjerom, da su svi osjetili ježure. A njegovo lice kao da se još više ispraznilo i postalo gotovo prozirno. I vidio se znoj, kako u kapljama pada s njegovih prsta.

I eto, dok predsjednik objavljuje, da se prekida preslušanje, te ustaje, da pođe, i dok drugi čine to isto, jedan se od porotnika zanjiše, pada nauznak k jednome drugome, koji je pripreman da ga pridrži... Dolazi pomoć, ali on nije došao k svijesti. Jedan sat — iza kako je poveden u bolnicu, umre. Kasnije se doznalo, u toku istrage, da je pravi krivac bio — on.

Preveo *L. P.*

MAJKA BOŽJA SLJEMENSKA KRALJICA HRVATA

Sljemenska kapelica, to omiljelo prošteniště Hrvata, doziva evo po peti put pobožne hodočasnike na vrh Zagrebačke gore. U nedjelju 11. o. mj. navršava se pet godina kamenite kapele, što je vjerni Hrvati podigoše u čast svoje Nebeske Kraljice. Sitnim doprinosima već je dostojno ukrašeno to ljupko svetište, ali će se u budućnosti i još ukrašivati, a od naročitog će značenja biti fresco-slike na pokrajnim zidovima.

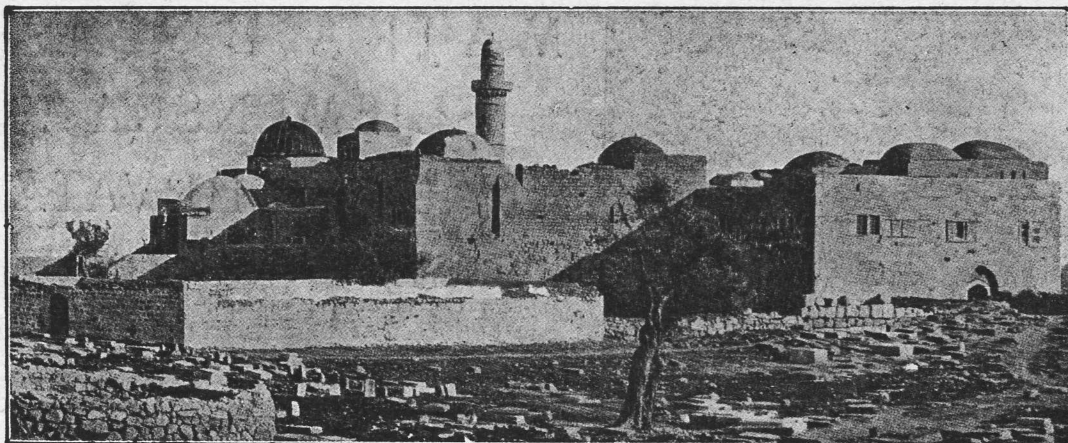
U nedjelju 11. srpnja opet će pohrliti hiljade Zagrepčana, Primoraca i Zagoraca, da se poklone i pomole Majci Božjoj Sljemenskoj, Kraljici Hrvata, opet će odjekivati Marijina pjesma, opet će posebni plam sjati u očima proštenjara kao odsjev duša, koje vjeruju u pomoć Božju i zaštitu Marijinu. Prigibat će se koljena pred okrunjenim likom, a svakom će u duši sjati tvrda vjera u pomoć One, koja vjernih Hrvata nikada nije ostavila.

Z. I.

Slika desno:

RELIJEF MAJKE BOŽJE — KRALJICE HRVATA, KOJI SE NALAZI IZNAD OLTARA U SLJEMENSKOJ KAPELICI, IZRAĐEN JE OD TEŠKE ORAHOVINE I OKRUŽEN SJAJNIM SREBRENIM MOZAIKOM, A DJELO JE AKADEMSKOG MAJSTORA R. HUDOKLINA

Slika lijevo:
DAVIDOV GROB U JERUSALIMU
Taj će grob posjetiti i hrvatski hodočasnici, koji su dne 9. o. mj. krenuli u Svetu Zemlju

OVNUJSKA GLAVA

Napisao Ante Šimčik

Češka porodica gospode Hongvica iz Biskupica ima u grbu crnu ovnovu glavu u crvenom štitu, otvorenu kacigu na štitu, na njoj krunu i na njoj pol crnog ovna. Za tu porodicu pripovijeda se, da je taj grb dobila na slijedeći način:

Neki vitez vješt vojničkim poslovima bio je ostavljen za obranu u krajiškom gradu u Hrvatskoj zemlji, i svi ljudi, koji su bili na tom gradu, bili su pod njegovom rukom. Po odlasku vladara iz tog mjesta dođe velika sila neprijateljska i iznenada podsjedne grad. Neprijatelji su htjeli podsjednute prisiliti gladom da predaju grad, jer ga nikakvom drugom moći nisu mogli osvojiti. Kad su to vidjeli oni sa grada, pokazivali su, kao da imaju svega dosta i izobilja. Na obje su se strane marljivo starali, kako bi jedni druge mogli prevariti. Podsjednuti uzdali su se u tvrdoću grada, a neprijatelji su imali dobru obavijest od svojih uhoda, da branitelji moraju predati tvrđu, jer ih je počeo mučiti glad. I već su se bili sklonili na predaju, samo su htjeli da budu sigurni za svoje živote, pa su o tom odlučili pogađati se s neprijateljem.

Poglavnik grada opominjao ih je i molio, da se još tri dana strpe. Ujedno im javi, da od svoga gospodara naskoro očekuje pomoć. Obećavao je ujedno, da će svakome od njih izraditi milost i nagradu kod vladara, ako se u ovoj potrebi pokažu stalni i čvrsti. Onda ih pozva, da s njim sjednu i da se okrijepe. I zapovjedi, da ovna, kojega su još jedinoga imali na gradu, zakolju, krv iz njega iscijede i nekoliko volovskih koža njome pokvase te onda objese na zidove gradske.

Neprijatelj vidjevši nove kože razumio je, da imaju dosta hrane na gradu i digavši tabor ode dalje. I kad je vladar zatim poslao pomoć opsjednutima i nanovo ih opskrbio živežem i svakojakim potrebama, nije našao na gradu više živeža nego samo jednu ovnovu glavu. I ispitavši, kako je neprijatelj otišao od toga grada, darova onomu vitezu za vječnu uspomenu onu glavu ovnujsku i nagradi njegovu vjernost.

Ova priča jamačno nema druge podloge osim one ovnujske glave u grbu spomenute češke familije i poznata je na mnogim mjestima. U Primorju se pripovijeda nešto slično za Ivana Frankopana, kojega su tobože podsjedali Mlečani u Omišlju, a on ih prevario bacivši s turna tele, koje je bio nahranio dobro pšenicom. I neprijatelji se okaniše podsade misleći, da u gradu ima još dosta hrane.

TKO ĆE VIŠE POŽELJETI

Sastali se tri prijatelja u Strasburgu u jednoj gostionici na razgovor. Među ostalim dođe razgovor na razne želje, pa će jedan od njih:

Ja bih želio, da oko cijeloga grada Strasburga budu zabodene same igle; kraj svake igle da sjedi krojač, svi ti krojači da šivaju cijelu godinu vreće, te vreće da se napune dukatima — i onda bih imao dosta.«

Drugi će nato:

»Ja bih opet radije, da je strasburška katedrala ispunjena od poda do stropa samim mjenicama. Svaka mjenica da glasi na onu svotu, koju si ti malo prije spomenuo. To bi mi bilo dosta...«

Treći šuti, pa ga ostala dvojica upitaju:

»Ti sigurno nešta većega ne možeš poželjeti, je li?«

»Ne,« odgovori ovaj. »Ja bih najradije, da vas obojice nestane, pa da ja vaš imetak naslijedim!«

Slika na omotu:
U vrijeme žetve
Foto Avala

Izvorni roman „Obitelji“

BILJEŽNICA S KOCKAMA

ROMAN IZ SUVREMENOG ŽIVOTA — NAPISAO IVO BALENTOVIĆ *(Nastavak)*

II.

Glavna je ulica bila vrlo živahna. Ljudi su kao mravi gmizali jedan pored drugoga. Jutarnja je magla zagrlila kupole pospanih krovova i crepovi su se sjali od jesenske vlage. Ulica je tekla kao rijeka i šumjela poput goropadnog slapa. Taj šum bio je nakićen jezovitom drekom mnogih automobila, tutnjavom cinkajućih plavih tramvajskih vagona, koji su se klizali kao zmije.

Tog jutra Marcel je utvrdio, da je prehlađen i da imade nasrtljivu jesensku hunjavicu. U određenom razmaku, od kakve dvije minute, vadio je smeđi rupčić, brisao nos i nervozno ga trpao u džep. Prodrtina je u džepu bila sve šira. Osjetio je, da mu je nos crven kao suton, i to ga je počelo uzbuđivati.

Susreo je prijatelja, kojemu je lice bilo zasjenjeno širokim obodom crnoga šešira.

»Zdravo, Matija, zlatni mladiću!«

»Servus, Marcel!«

Pošli su zajedno. Ulica ih je zagrlila i ponijela na svome talasu.

Mladić je pričao o svome najnovijem romanu. Djelo imade stoosamdeset stranica.

»Kako se zove taj roman?«

»Život!«

»Kada izlazi?«

»Već je izišao i...«

»I...?« Marcel znatiželjno pogleda u lice mladića.

»Zaplijenjen je!«

»Gle!!«

»Previše istine! Znaš, propisno su mi zasolili. Htio sam napisati i s t i n u, a to je, kako ti je dobro poznato, danas potpuno nemoguće.«

»Hm, da!«

Išli su šutke i zurili u rumena lica brbljavih žena. Ulica je šumjela, muklo i sablasno. Kroz oblake se probilo sunce i pokazalo golemo užareno lice. Jedan se oblak lijeno protegnuo i zakrio ga, ali mu je sunce dalo smrtonosni poljubac i on se rasplinuo. Sunce je prosulo po mokrom asfaltu svoje rastaljeno srebro.

Marcel je brisao nos. Na uglu zastadoše.

»Zdravo, prijatelju!«

»Zdravo!«

»I kad opet napišeš roman, gledaj da ne budeš takve sreće. Piši, znaš romantične priče o mjesečini i karamfilima.«

Zamislio se i blago nasmiješen zurio u ritmičko gibanje prolazničkih nogu. Neka je žena imala krive noge i navorane čarape. Neki je čovjek nosio cipele bez jedne pete.

Netko ga je gurnuo u rebra. Bio je to drug sa fakulteta. Urednik nacionalnog i socijalnog mjesečnika.

Marcel je ispitivalački motrio njegov novi kaput i plavi svileni šal.

»Je li to prava svila?«

»Zašto? Valjda jest. Nego kuda ideš?«

»Imam hunjavicu. Šta mi preporučuješ?«

»Bormentol-vaselin!«

»Šta još?«

»Lipov čaj!«

»I to je sve?«

»Dvanaest velikih rupčića.«

»Nego,« urednik mu je položio svoj bijeli dlan na rame, »trebam jednu političku novelu. Da li imadeš nešto slično?«

ŠPANJOLSKI GENERAL MOLA,
slavni zapovjednik sjevernih nacionalističkih četa i organizator ofenzive u Biskaji i na Bilbao, koji je poginuo u jednoj avionskoj nesreći

»Slično? A koliko plaćaš po retku?«

»Tako!?« začuđeno će ovaj. »Ti radiš za novac?«

»Da, od sada samo za novac.«

»Koji su razlozi?«

Marcel zarije ruku u prodrtinu lijevoga džepa, desnicom obriše nos i reče:

»E, to su neki posebni razlozi...«

»Žalim,« reče uredik. »Zasad ne mogu platiti. Zbogom!«

Marcel se požuri naprijed i zaokrene u sporednu ulicu. U kutovima usana titrao mu je gorak osmijeh. Pošao je na fakultet mrzovoljan i zamišljen.

Naveče je stajao pred kavanom »Zdravlje«. Nebo je bilo vedro i hladnoća je ljubila gola mjesta tijela upravo požudno. Podigao je ovrat-

nik i poravnao nabore kaputa. Koraknuo je na stepenicu trijema kuće broj jedanaest i zagledao na suprotnu stranu.

Opazio je kroz staklo jednu žensku glavu, koja je bila sagnuta i lebdjela povrh nekog velikog bijelog papira. Djevojka je podigla glavu i uprla oči kroz staklo.

Marcel svrati pogled prema uglu. Mršav i blijed čovjek stajao je kraj svoje provizorne kućice, trljao ruke i zvučnim tenorom viknuo:

»Maroniii! Maroniii...«

Osjetio je u duši neku pobjedničku radost.

»Mala mora najprije postati znatiželjna,« rezonirao je.

Doista: djevojka je ustala, protegnula se i zadovoljno spustila oči. Zatim je došla pred vrata i naslonila lice na staklo. Marcel je šešir navukao na desno oko. I tiho je zapjevuckao:

»Ti moja zlatna ribice.
Vrati se, vrati, ne gledaj me!
Ti mala, slatka ribice...«

Djevojka je uporno gledala u pravcu, gdje je on stajao. Došao je jedan automobil i stao pred radnju. On se udaljio deset koraka i najednom opazio djevojku pored sebe. Nije ga ni pogledala. Dostigao ju je, podigao malo šešir i hrabro izbacio:

»Oprostite! Htio bih samo da vas pitam: kako se moglo desiti ono sa bilježnicama?«

Djevojka ga je mirno gledala u oči. Ali je šutjela.

»I onda... Htio bih vam reći svoje ime. Zovem se Marcel.«

Djevojka je spustila trepavice i jedva se primjetljivo osmjehnula:

»Buga.«

Tada se on udaljio i na rastanku prošaptao:

»Buga, laku noć.«

Nije se više osvrnuo i nije znao: da li se možda ona osvrnula?

III.

Popodnevno sunce je pripeklo kao usred ljeta. U uredništvu »Dnevnog Lista« zujali su telefoni. Daktilografkinje su virtuoznim pokretima vitkih prstiju plesale po tipkama pisaćeg stroja. U dvorištu je zujao klavir i javila se violina.

»Glazba, glazba!« nasmija se urednik vanjskopolitičkog uvodnika i odjuri u svoju sobu. Na hodniku su titrali koraci. U sobi za pokrajinske vijesti i zabavni dio bio je prozor otvoren širom. Urednik Ivan Div je sjedio za svojim stolom i brisao naočale. Zatim je položio glavu u dlan desne ruke i predao se milovanju sunčane svjetlosti. Sunce ga je sjetilo rodnoga sela, zelenoga drveća i livada. Sjetio se djetinjstva i sklopio oči. Nekada je skakutao po seoskoj prašini i nije nad njim bilo drugog autoriteta osim onog, koji se nazivlje — mama. A danas?

Netko je pokucao na vratima. Ušao je Marcel. Div se prenuo, pružio mu ruku i pokazao stolicu. Izvadio je cigarete i ponudio. Marcel je prihvatio. Zapališe i otpuhnuše plave dimove.

»Upravo razmišljam,« počeo je Div, »o prošlosti. Ovo današnje sunce me je sjetilo na djetinjstvo. Šta kažeš ti? Nije li to divno nekada bilo, kad smo kao srednjoškolci lomili jedan na drugome ravnala? A danas? Tri hiljade dugova imam na leđima i tri tužbe leže kod suda, a svaka mi od njih može donijeti barem po četrnaest dana zatvora. Danas sam razgovarao sa našim advokatom. Veli: stvar je vrlo komplicirana! Da. Direktor lista je kukavica i pod papučom svoje žene. On se izmotava sa svojim visokim položajem. Pomisli: za članke, koje je on sam napisao, ne će da snosi odgovornost! Dakle, ja treba da odgovaram za tuđe grijehe...«

Marcel je bacio nogu na stol, zagledao se u telefonski imenik i šutio.

»Ovamo opet — te proklete žene. Ne mogu ih se otresti. Zapleo sam se, znaš, kao pile u kučine...«

»Jesi li zaručen?« digne glavu Marcel.

»Zaručen?« Div se začudio. »Kakve zaruke? Jesi li sišao s uma? Još i to!«

Zazvonio je telefon. Div prihvati slušalicu.

»Ovdje Div, redakcija »Dnevnog Lista«. A, ti si, lutkice! Servus! Da li ću doći? Oprosti, ali imam službu. Nego, sutra valjda... Da... Servus!... Eto, opet nova spletka. Znaš, Marcele, to ti je tragikomični roman. Dao sam se uloviti. To je svinjarija! Najprije sam glačao hlače i okovratnike i brijao se skoro svaki dan, osvajao sam jednu tajanstvenu i misterioznu ženu! Velim: bila je prava sfinga! Eh, to ti je! Uvijek mi tako držimo neku žensku za nerazjašnjivi aritmetički problem, a svaka ti je jednostavna kao 2 puta 2. U tome je tragikomedija! I sa mnom tako! Glačao sam se od glave do pete, kupovao sam svakog tjedna po jedan šešir, mijenjao sam dnevno kravate. Mislio sam, da ne ću uspjeti! Takav idiot! Reci ti meni, može li se ne uspjeti kod jedne žene? Eto!«

Marcel je zurio u pod. Nastala je kratka stanka.

»A ipak nešto je tu bilo. Znaš — nešto drugo.«

»Kako? Misliš, da sam je volio? Priznajem, u početku. I to upravo dotle, dok nisam pobijedio. Zar nije to glupavo. Znojio sam se i lomio jezik cijele večeri, strepio sam, da mi je netko drugi ne odnese, izdavao sam joj naloge i ona me je slušala i sada, kad sam došao dotle da radim s njome što hoću, ušao je u mene neki đavo, i ona mi postaje dosadna. Evo, čuo si. Sad već izmišljam načine, kako da je se riješim. Što veliš ti na ovo?«

(Nastavit će se.)

OSVETNIK

IZ SLAVNE HRVATSKE PROŠLOSTI — SPJEVAO DR FRAN BINIČKI

1. ZA KRIŽ

Ljuljuška se sinje more, igraju se vali,
Silno mnoštvo vrvi, buči, cikće na obali.
Bojovnici u boj hrle u daleke strane,
Voljko hrle, jer ih vodi Domagaju bane,
Koga Mlečić davno banom najgorim naziva,
Podmukli mu Bizantinac o propasti sniva.
Jer Domagaj često kida bizantinske spletke,
Često zavi u crninu nabodice Mletke.
Sada bane u tuđinu svoju vojsku krenu,
Da pomogne skršit silu krutom Saracenu.
Silan nekrst iz svog gnijezda na sve strane leti
Te prosvjeti i svetome Križu svuda prijeti,
A Hrvati vjerni Bogu, vjerni svetom Križu,
Lomiti će kreljut onim, što se na Križ dižu.
I kad jeknu bojna trublja hrvatskoga bana,
Pohrliše bojovnici s brda i poljana.
Na suncu se koplje sjaje, bojni mač o boku,
Lice im se vedro smije, zanos im u oku.
Svakom spremi brašnenicu suzna oka mati,
Pa ga sama ili seka na obalu prati.
Mladi Borko dođe samac, nikog svoga nema,
Da mu tkaje bojno ruho, brašnenicu sprema.
Majke nema, seke nema, samac je na svijetu
Kao kaplja biser rose na samotnu cvijetu.
Samo ga je tetošila jedna ruka meka
Ko rođenog brata svoga nježna, brižna seka.
U vrtiću svom je žuti neven njegovala,
Zato se je iz malena Nevenkom nazvala.
Igrala se s Borislavom kao s dragim bratom,
A on ju je milovao, zvao svojim zlatom.
Nevenka je slatka bila jedino mu blago,
Borko joj je u samoći mile pjesme slago.
Pjevao joj: »Tražio sam svoju zvijezdu i ja
Međ zvjezdama na nebištu, da li milo sija.
Ali glasom nečujnim mi sitne zvijezde zbore:
— Zaman tražiš svoju zvijezdu među nama gore.
Ne sjaje ti ona milo u našemu nizu,
Već te grije tamo dolje, tebi tako blizu,
Njezina ti sjajna zraka svijetli usred mraka,
Kudagod se mila kreće, niče neven cvijeće.«
I sad mu je bojno ruho svojom rukom tkala
Na rastanku struk nevena na grudi mu dala.
Borislav joj pogladio crnu kosu meku,
Zagrlio, cjelovao kao slatku seku.
Šanuo joj: »Zbogom, zlato! Kao mila sjenka
Pratit će me, kugod krenem, divotna Nevenka.
Miroslav će pobratim mi na te odsad pazit,
Mjesto mene dragu će te radovati, mazit.
A kad Hrvat povrati se iz svetoga boja,
Ti ćeš sjati u mom dvoru — draga srećo moja!«

2. TUGA

Zakliktala Hrvatska, banuše joj glasi:
»Sila se saracenska iznenada gasi,
Na lađama laganim razbojnici stari
Ostaviše bojište i grad tvrdi Bari.
Domagoj će pobjednik s korimice banut,
Dan će mira svanuti, sunašce će granut.«
Sve se stišće k obali, bojovnike čeka,
Što se kući vraćaju zdravi izdaleka.
Već se lađe primiču, već se ori vika,
Al' to nisu glasovi Kristovih vojnika,
Nego divlji urnebes Grka izdajnika,
Što ko strijela k obali hrle, na nju skaču,
Zloba im je u srcu, tužna smrt u maču.
Koga koji dohvati, nemilice siječe,
Brizga krvca obalom, k sinjem moru teče.
Zadrhtala Hrvatska: kudgod oko siže,
Plamen liže iz kuća, dim se k nebu diže...
Pred kućom je Nevenka neven cvijeće brala,
U Velebit gledala, tiho uzdisala.
Iznenada zgrabi je straga ruka vješta,
Pritisne je na prsa kao tvrda kliješta.
Prestravi se djevojka te zavika: »Ko si?«
Glas podrugljiv odreza: »Šuti, ne prkosi!
Još ćeš ljubit zahvalno ruku tu na koncu,
Kada budeš ljubovca caru Maćedoncu...«
»Hrvatska sam plemkinja, kćerka starog roda,
Kolijevka mi bijaše pravda i sloboda,
Dragi mi je bojovnik za Križ Kristov Borko...«
Ojađena Nevenka kliknu bolno gorko.
Al' joj riječca zastade, suza oko zali,
Dok joj ruka razbojna stare dvore pali.
A sa sviju stranu se razbojnici jate,
Mlade momke, djevojke k sinjem moru prate,
A iz starih domova srebro, zlato kradu.
Omamljena djevojka ne vidje u jadu,
Gdje pokraj nje svezana gone potištena
Pobratima vjernoga Borislava njena...
Pritisnula Hrvatsku svuda tuga nijema,
Tuga nijema, očajna, kojoj ravne nema.
A kad djecu vidi joj Vasilj Maćedonac,
Kliknu zlobno: »Hrvatskom prkosu je konac.«

(Nastavit će se.)

AUTOPORTRET ZNAMENITOG NEOROMANTIČKOG SLIKARA ANSELMA FEUERBACHA (1829.—1880.)

EKSPRESIONIZAM

Napisao Luka Perinić

Impresionizam je nastao kao nužna reakcija na ukalupljene likovne forme, koje nisu dozvoljavale slobodan razmah umjetničkoga individualnog shvaćanja i koje su kao uzakonjeni mehanizam obuhvaćale otrcane rekvizite ondašnjih umjetničkih škola. No sama revolucija, koju su proveli začetnici impresionizma u likovnoj umjetnosti, imala je snage, dok se osjećala reakcijom. Staloženiji radnici imprezionizma, koji su kušali da formuliraju bit nastojanja prvih impresionista, njihovu tendenciju i pozitivni program — upali su malo pomalo u iste zablude, protiv kojih je impresionizam ustao. Htjeli su da od impresionizma stvore staloženi program, opredjeljeni školski pravac, koji će točno propisati sav postupak »uspješnog« umjetničkoga rada.

Pod uplivom razmaha prirodnih nauka i svraćanja čitavog shvaćanja prema prirodi — i impresionizam je čitavo svoje težište postavio u vanjsku realnost. Ona je jedina nešto značila, trebalo je nju zamijeniti, pretvoriti i izraziti u umjetničkoj formi. Osnovica svega shvaćanja bila je u tadašnjim težnjama na koncu konca materijalistička, pa je takva bila i osnovica impresionizma. Bez sumnje, impresionizam je obogatio likovnu umjetnost velikim iskustvom i učinio je mnogo galame sa svojim bojovnim stavom i »novotarijama«, postigao je u svom pravcu veliku virtuoznost, dobro analizirao prirodni objekt i upoznao fizikalne kvalitete i tehnički aparat, kojim se likovna umjetnost izrazuje. Stoga se činilo, da je umjetnost došla do krajnjih granica savršenstva, te da za nju nema drugih putova. A svejedno su svi osjećali, da je ta umjetnost postala otrcana, ukočena, školska, previše intelektualizirana, a premalo iskrena i spontana.

Doista, paralelno sa strogim impresionizmom razmahala se i cvjetala je struja neoromantička.

PUŠAČ
Naslikao Paul Cézanne

No ta neoromantika u većem dijelu nije izlazila iz kruga impresionizma. Tek se sadržajem od njega lučila: prenosila se vizijom u neko drugo carstvo, koje nije bilo kopija realnosti, što nas okružuje, ali koje je i opet imalo za podlogu — realnost i koje je nastalo na temelju studija postojeće realnosti i analize njezinih osjetilnih pojava.

Ipak je konac devetnaestog i početak dvadesetog stoljeća započeo uzbunu protiv materijalističkoj bazi, dotada dominantnog pravca u likovnoj umjetnosti. Prvi pokušaji dočekani su sa skepsom — kao i uvijek; i tek su kasnije generacije postavile na pravo mjesto važnost i značenje tih nastojanja.

Da, priroda, realnost, naturalizam, materija — sve su to lijepe riječi i lijepe stvari; no nisu ni jedine riječi ni jedine stvari, koje bi zadovoljile čovjeka uopće, a umjetnika napose. Mimo svega toga postoje i drugi problemi, koji se čovjeku

Slika lijevo:
CAPO DI NOLI
Naslikao Paul Signac

nužno nameću. Novo doba traži i drugim vrijednostima priznanje, čak i prednost pred tim materijalističkim vrednotama. Metafizika je potrebna i značajna. Nacionalizam postaje životvoran. Čitavu se življenju i radu traži dublja osnovica, nego što je puko vegetiranje; a materijalna podloga života i djelovanja ne uzima se više kao gotov i čitav život, o njoj se čak govori kao o nevažnoj i drugorednoj vrijednosti. Sa prirode, zemlje i svakidašnjice pogled se uspeo na više i stao se baviti vječnim principima, a filozofijsko shvaćanje života, religiozni interes, mistika, nacionalnost i druge vrijednosti, koje nisu materijalne, postadoše odlučujući faktori i izgradiše druge nazore, nego što je bio onaj, iz kojega je niknuo impresionizam.

To skretanje k novim nazorima i priznanje novih vrednota odrazilo se i u likovnoj umjetnosti, pa je i ona udarila novim putanjama. Otvorena parola nove struje bila je »borba proti impresionizmu«, a sama nova struja u protimbi s impresionizmom karakterizirala se kao — ekspresionizam.

Za prve ekspresioniste možemo uzeti i one umjetnike, koji se obično nazivaju »n e o i m p r e s i o n i s t i m a«, jer je njihovo oslobađanje od ukalupljenih forma impresionizma značilo stvarni početak nove epohe. Prvaci ekspresionizma nisu ni bili odmah simpatični ni pravo shvaćeni, ali ih je razvoj prilika postavio na pravo mjesto i razvio njihove stečevine u čitav likovni pokret. Neoimpresionisti bili su P a u l S i g n a c i G e o r g e S e u r a t (umro g. 1891). Svoj program izrazili su u težnji, da ne miješaju na paleti boje spektra, nego da ih nepomiješane ređaju na platno, tako da se konačna slika stvori u oku gledaoca. Dakle, impresionistička terminologija i polazna točka, ali ujedno i tendencija, da se oduzme uloga vanjskog predmeta, materije, prirode — i da se sva vrijednost prenese na čovjeka.

Prvi ekspresionist Francuz P a u l C é z a n n e, koji se rodio g. 1831., a umro g. 1906.., došao je iz kruga takvih nazora i svoj rad započeo u tome istom pravcu. No on malo pomalo u faktičkom stvaranju vanjsku materiju uzima tek kao građu, a preradbu te građe prepušta kreativnoj snazi intuicije i ono, što će mu biti bitno kod umjetničkog izražaja, jest subjektivni stav prema toj doživljenoj građi, lični izraz, lična ekspresija.

K R A J O L I K Naslikao Paul Cézanne

Cézanne je odbacio tehniku Monetovih zareza i crtica i uživao u plohama; realnost predmeta, kakvu je stvarala analiza impresionističkih majstora, ustuknula je pred sintezom, koju doživljuje i daje sam stvaralac umjetnik. Zato je i njegovo rješenje slika posve drukčije od impresionističkog. On traži — ne reprodukciju vidljivog svijeta, nego odgonetku bitnosti, stvarnosti. I to je provodio u svim svojim slikama, napose u mrtvim prirodama, kojima je najprije postao popularan.

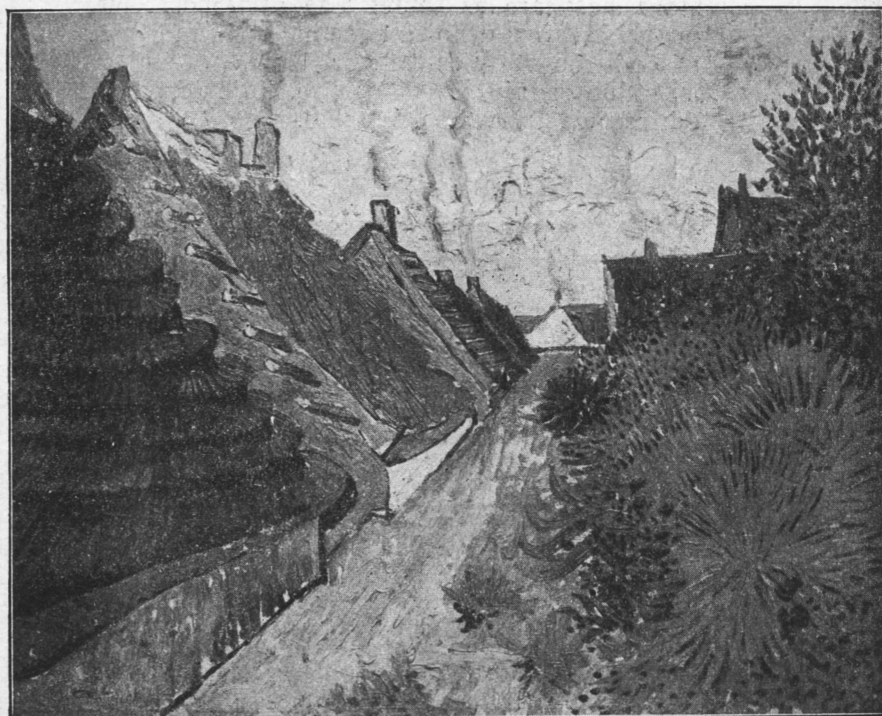
Zanimljivo je, da je i u drugim zemljama spontano nastala težnja oslobođenja od impresionizma; pa se sličan proces zapaža i kod Holanđanina V i n c e n z a v a n G o g h a, koji također traži svuda život skriven ispod površine, koju osjetilima zahvaćamo (rodio se g. 1853.,

Van Gogh i Cézanne udarili su pozitivne osnovice ekspresionizma, a drugi su ih majstori prihvatili i razvili. Neki su ih zahvatili jednostrano i doveli do karikature kubizma i futurizma, do ekstrema, koji su i opet plod intelektualiziranja, a ne spontanog umjetničkog stvaranja.

Slika desno:

U L I C A U S E L U

Nalikao Vincenz van Gogh

JUNAK RADA

Napisao Dr Zvonko Šprajcer

Rijetko je tko od nas čuo za ime Karl Krause, a ipak gotovo svakog časa imamo u rukama proizvode njegova energičnog i marljivog rada.

Seljačko, prusko dijete — Karl Krause — već je u najranijim danima osjetio težinu života u seoskoj kući, koja je obilovala samo djecom, jer je Karl imao desetero braće i sestara. On već u osmoj godini, izgubivši njih devetero i oca, ostao, da uz pomoć majke i starije sestre upravlja malim seoskim dobrom. Sestra mu se doskora udala i malom dječačiću ne preosta ništa drugo, nego da se u bijelom svijetu ogleda za kruhom. Pomoću svog učitelja ode u Leipzig, da kao raznosilac poslastica i teklić kod nekog slastičara zasluži svakidašnji kruh.

Za vrijeme njegova naukovanja bi na svečan način otvorena željeznica Leipzig-Dresden; i njegovim ciljem posta: biti vozačem na lokomotivi, koja juri u daleke, nepoznate strane.

Ali je za to morao postati bravarom, jer što će na lokomotivi raznašač poslastica? Izrazio je tu svoju želju i svom poslodavcu, koji mu je pomogao da nađe namještenje u nekoj bravarskoj radnji.

Kad je postao pomoćnikom — po tadašnjem običaju krene na putovanje. Proputovavši pješice i s torbom na leđima dobar dio Njemačke i Švicarske te obogaćen novim znanjem povrati se nakon dvije godine u Leipzig, gdje je dobio namještenje kao strojovođa u jednom gradskom poduzeću. Ali je tu bilo premalo mogućnosti za rad i razvoj njegove stvaralačke snage, i on pređe nekom majstoru, specijalisti za gradnju blagajna. Istodobno je nastojao da proširi i svoje teoretsko znanje i stupi u društvo za pomoćnike, gdje se osobito posvetio učenju matematike i crtanju.

Karla Krausa je već davno minula želja da postane vlakovođom, ali se u mladom čovjeku rodila samosvijest, koja ga je neprestano gonila naprijed i govorila mu, da on mora postati nešto više. Obrati se na svog dobrog, starog majstora slastičara za savjet i za pripomoć. Ovaj odobri njegovu osnovu, nađe mu malu radionicu i ishodi mu obrtnicu, te Karl Krause otvori samostalnu radnju sa 2000 talira, koje je teškim odricanjem i žrtvama zaštedio.

Ta je samostalna radnja bila malena i čedna, snabdjevena s najčednijim oruđem, i sa nešto malo željeza. No snažna volja učinila je, da je već za osam nedjelja Karl Krause morao nabaviti još nešto oruđa i najmiti jednog pomoćnika. Doskora se prvotna radionica za razne manje popravke pretvori u radionicu za izgradnju strojeva. U jesen iste godine izrađena je prva preša za kamenotisak, koja je učinila, da se Karl Krause bacio svom snagom na izgradnju strojeva potrebnih u tiskarskoj industriji.

Posao se stao razvijati tako naglo, da je koncem druge godine bilo u radionici već devet pomoćnika. Broj se njihov iz dana u dan povećavao. Izgradila se nova radionica, u kojoj su se prvenstveno izrađivali knjigovezački strojevi, strojevi za rezanje papira, škare za karton, strojevi za satiniranje, ali i mnogi drugi strojevi potrebni u svakoj tiskari. Sve je te strojeve Karl Krause dotjerivao tako, da ni danas nema modernog tiskarsko-knjigovezačkog poduzeća, u kojemu nema barem jednog stroja iz tvornice bivšeg raznašača slastica.

Nakon pet godina naporna rada bijaše premalena i nova radionica, u kojoj su sada pored mnogobrojnih pomoćnika radili i knjigovođe, tehnički crtači i drugo kancelarijsko osoblje. Eto domalo od njegove radionice — prava tvornica, a osim toga je trebalo osnovati vlastitu ljevaonicu željeza, što je ubrzo i uspio.

U tvornici Karla Krausa izrađivali su se svi strojevi potrebni za grafički obrt, ali naročita je pažnja posvećena strojevima potrebnima u knjigovežnicama. Karl Krause nije mogao zaboraviti, koji ga je stroj uveo u bujan život za njegovih prvih, samostalnih dana, i tome je stroju posvetio osobitu pažnju sve do zadnjega dana svoga života, koga je proveo časno u poštenoj borbi i u stvaranju.

Dne 3. ožujka god. 1902., kad je Karl Krause umro u sedamdeset i devetoj godini života, broj se njegovih namještenika i radnika, kojima je on uvijek bio svijetlim uzorom, kako treba ispunjavati sve svoje dužnosti i biti odan intenzivnom radu, popeo na brojku od preko tisuću duša. Zemljište, na kojemu je bila sagrađena tvornica obasizalo je oko 85.000 četvornih metara, a pod brižnim nadzorom majstora, bivšeg seljačkog momčića, izrađeno je 79.200 strojeva, među kojima 19.380 strojeva za rezanje papira.

Kadgod uzmemo u ruku kakav časopis ili knjigu, zgodno je da se sjetimo, da je ta knjiga ili časopis došla, onakva, kakva jest, u naše ruke upotrebom stroja, koga je usavršio i bio mu tako reći ocem Karl Krause, seosko siromašno momče i nepoznati slastičarski teklić. I ne zaboravimo nikada, da su samo snažna volja i želja za radom i uspjehom toga dječačića doveli do položaja poznatog i opće uvaženog tvorničara.

Slika desno:
FRANJEVAČKA CRKVA I SAMOSTAN U KRAPINI
Prigodom veličanstvenog Euharistijskog Kongresa, koji se održao u Krapini na Petrovo, 29. lipnja o. g., u toj su crkvi imali svoje staleško zborovanje djevojke Hrvatske Katoličke Akcije. Govorio je franjevački gvardijan iz Zagreba o. Klarencije Klarić

NAKON DESET GODINA

Napisao Stjepan Perčević

Kada sam svršio školu i došao kući, bilo mi je dvadeset godina. Taj sretni čas sastanka sa mojim roditeljima bio je u subotnje popodne... Pričao sam roditeljima — oni su seljaci — o ljepotama velikih gradova i o velikom svijetu, jer oni nisu poznavali ništa drugo osim svojega rodnoga i nekoliko susjednih sela. Legao sam umoran od pripovijesti. Majka je sjela na moj krevet kao da nešto čeka, a kada je vidjela, da sam se prekrižio i skrušeno u sebi pomolio Bogu, nasmiješila sva sretna i zadovoljna.

ŽUPNA CRKVA U KRAPINI,
pred kojom je na svečan način završen veličanstveni Euharistijski Kongres, koji se održao u Krapini na Petrovo, 29. lipnja o. g.

Svijeća je slabo svjetlucala i osvjetljivala blijedim svijetlom svetačko lice moje majke. Samo majka može biti tako lijepa; i to, kad u srcu osjeća najveću radost!

»Sjećaš li se, sine, kad je onaj naš veliki orah kucao na okna stare naše kuće i kad si ti molio večernju molitvu dan prije svog odlaska? Sjećaš li se onih molitava, koje si molio za zdravlje i sreću svoju, našu i svog očinskog doma? Sjećaš li se: komšija Đuro je došao pod prozor, a kada je čuo molitvu, tiho se udaljio, dok je večernje zvono zvonilo pozdrav Djevici. Sjećaš li se, kako sam te grlila...?«

»Jest, majko, davno je to bilo! Odonda se mnogo toga promijenilo. Nema više one naše stare kuće, moje rodne kuće; nema onog oraha, da nam kuca u okna i svojim ledenicama da krasi blagdan Kristova rođenja... Nema onog jasmina... Nema onih starih ljudi, koji su mi na pašnjaku pričali o slavi naših otaca, o boju sa Turcima i napokon se čudom čudili, što ja ostavljam kuću i polazim u tuđi svijet. Mislili su u sebi, da će me izgubiti, da ću se i ja, kao mnogi do tada, otuđiti od ideala svoga naroda. Zaboraviti na tegobe pluga i motike. Zaboraviti na krvavi znoj naroda.«

Stara je baka sjedila i mirno slušala naš razgovor, a suze radosnice su joj navirale i cijedile se niz naborano lice.

»Svake si večeri molio glasno, ali molitva one oprosne večeri, bila je puna neke žalosti, što ostavljaš rodni dom i rođenu grudu. U sredini molitve si počeo plakati, a ja sam grcala suze, jer dijete svoje poslati u tuđi svijet... Znaš!«

»Sada ne žalite? Je li?«

»Ne žalim, i to zato, jer i u tuđem svijetu nisi zaboravio na svoga Boga i nisi se otuđio svome domu...«

Svjetiljka je žmirkala, a majci se lice orosilo blaženstvom. Nakon deset godina i opet me kao nekad žarko poljubi lice i zaželi »laku noć!«

KULTURNA PROSLAVA U OSIJEKU

Klub hrvatskih književnika i umjetnika u Osijeku, koji kroz 27 godina svojega opstanka upriličuje redovno svakoga mjeseca svoja književno-umjetnička posijela, proslavio je 3. VI. 1937. dvadeset i pet godišnjicu književnikovanja i novinarskoga rada svojega tajnika Blaža J. K r u n i ć a, koji je više godina radio u Zagrebu na socijalno-humanom polju kao upravnik doma za zapuštenu djecu i u stanici za kolonizaciju. Od štampanih njegovih radova treba istaknuti »Naše selo« (1934), gdje prikazuje one idejne radnike, koji su za svoja djela uzimali građu iz života hrvatskoga naroda, ciklus njegovih pjesama »Seljanke« i pripovijetke iz ličkoga života. Kao politički suborilac Stjepana Radića mnogo je sarađivao u »Božićnici«, »Seljačkoj Prosvjeti« i »Domu«, zatim u: »Nevenu«, »Mladoj Hrvatskoj«, »Napretku«, »Narodnoj Zaštiti« i drugdje.

LUKAVA BRĐANKA

Napisala Božena Nemcova

Bila su dva brata. Jedan je od njih bio bogat posjednik, nije imao djece, a bio je velika škrtica... Drugi je bio puka sirotinja, imao je jednu kćerku, a bio je vrlo dobar. Kada je djevojčici bilo dvanaest godina, dao ju je bratu za guščaricu. Dvije je godine djevojčica služila, samo da se prehrani; poslije dvije godine je ojačala, pa je postala služavka.

»Služi samo pošteno, Marice,« rekao joj je stric, »kad istupiš, dobit ćeš mjesto novaca — junicu. Baš imam tele od četiri nedjelje, othranit ću ga i to će ti biti draže od novaca.«

»Pa naravno,« odgovori Marica i od toga vremena bila je u poslu brza kao oganj. Ali stric je bio lupež... Marica je služila tri godine pošteno i nije se tužila, no otac se već zgurio i ostario, pa je morala zato kući. Tražila je junicu, iz koje se razvila već lijepa krava. Ali stric je okrenuo kotače, izgovarao se, da joj toliko nije obećao — i htio je Maricu odbiti s nekoliko dinara. No ona nije bila tako glupa.

Kod kuće je plačući sve ispričala ocu i silila ga, neka spor preda sudu. Otac se razljuti na brata i ode u grad, da podnese tužbu.

Gospodin sudac ga je saslušao i poslao po seljaka. Seljak je slutio, da će morati junicu dati, ako to sudac nekako ne udesi, pa je nastojao da ga predobije za sebe. Gospodin je sudac bio neodlučan. Nije htio da razljuti bogatoga, a siromah je imao pravo. Napokon je presudio na vrlo mudar način. Pozvao je svakoga posebno i dao im ovu zagonetku: »Što je najbistrije, što je najslađe, a što najbogatije?« s namjerom, da onaj, koji to pogodi, dobije junicu.

»No kako je?« pitala je žena bogatog seljaka, kada je došao kući.

»Neka bijes odnese te sudove, sada sam u kaši!« rekao je seljak i bacio torbu na stol.

»No, a što ti se dogodilo, zar si izgubio?«

»Šta izgubio! Nisam izgubio, ali ću izgubiti. Sudac mi je dao zagonetku: Što je najbistrije, što najslađe, a što najbogatije? Ako to odgonetnem, junica je moja.«

»To ću ja pogoditi! Što bi moglo biti bistrije od našega psa, što slađe od našeg lonca meda, što bogatije od naše škrinje pune talira?«

»Imaš pravo, ženo, ti si pogodila, junica je naša.« Tako se umirio bogati seljak...

Siromah je došao kući sav rastužen, objesio je šešir na čavao i sjeo k stolu.

»No, kako ste uredili, tata?« pitala je Marica.

»Ali, uredio! To su gospoda; oni bi čovjeka učinili gotovo ludim!«

»No pa što je? Pričajte!«

Tata je rekao, što mu je sudac zadao.

»I ništa više? Pa to ću ja pogoditi! Samo se nemojte žalostiti, ujutro ću vam reći.«

Ali siromah svejedno nije cijelu noć ni oka stisnuo. Ujutro je Marica došla u sobu i rekla:

»Kad vas sudac bude pitao, recite, da je najslađe spavanje, najbistrije — oko, a najbogatija — zemlja, jer iz nje sve dolazi. Ali nemojte reći, tko vam je to rekao.«

Sudac je najprije pozvao bogatog seljaka i pitao ga, da li je odgonetnuo zagonetku.

»No, ja mislim,« reče seljak, »da ne može biti ništa bistrije od našeg psa, koji sve nanjuši, ništa slađe od mog lonca meda, ništa bogatije od moje škrinje talira.«

»Dragi seljače,« rekao je sudac slegnuvši ramenima, »čini mi se, da nije baš tako, ali vidjet ću, s kakvim je odgovorom došao tvoj brat.«

»Milostivi gospodine, ja mislim, da je najbistrije oko, koje kao munja sve vidi, najslađe je spavanje, jer čovjek, kada spava, ne zna ni o čem i odmara se, a najbogatija je zemlja, jer iz nje nam sve bogatstvo dolazi.«

»Ti si pogodio, pa ćeš i junicu dobiti. Reci mi, tko ti je to rekao, jer znam, da to nije u tvojoj glavi niklo.«

Dugo nije siromah htio priznati, no kad ga je gospodin silio, spleo se i priznao istinu.

»Dobro, kad je tvoja kćerka tako lukava, neka sutra dođe k meni, ali neka to ne bude ni po danu ni po noći, ni gola ni obučena, ni pješice ni kolima.«

Siromahu je kamen legao na srce.

»Draga Marice!« rekao je, kad je došao kući. »Lijepo si to napravila! Sudac nije htio vjerovati, da sam se tome ja dosjetio, pa sam mu morao reći, što sam znao, a sada moraš ti k njemu otići, ali ni po danu ni po noći, ni obučena, ni gola, ni pješice ni na kolima.«

»Pustite to meni, ja ću to već izvesti.«

U dva sata poslije pola noći ustala je Marica, uzela je vrlo rijetki šal, obukla ga je, na jednu nogu je metnula čarapu, na drugu cipelu, a kada je bilo tri sata, između dana i noći, sjela je na kozu, pa je tako napola pješice, napola jašući došla u grad. Gospodin sudac je gledao s prozora i čekao brđanku. Kad je vidio, kako je dobro izvela svoju zadaću, rekao je:

»Sada vidim, da si duhovita djevojka; ako hoćeš, uzet ću te za ženu.«

»Zašto ne bih htjela?« odgovorila je Marica i odmjerila suca od glave do pete.

Dan prije vjenčanja rekao je brđanki, da se ne smije miješati u njegove stvari, ni u suđenje ni u što drugo, inače da se mora istoga časa vratiti k ocu.

»Učinit ću po tvojoj volji,« odgovorila je.

Sutradan je bila svadba, a od Marice postala je visoka gospođa. Sve joj je išlo od ruke, prema svakome bila je ljubezna, a svoga je muža ljubila; zato ju je svatko poštivao.

Jednom su došli k sucu dva seljaka, jedan je imao pastuha, drugi kobilu. Kada je kobila dobila ždrijebe, nastalo je pitanje, kome to ždrijebe pripada. Seljak, koji je imao pastuha, tvrdio je, da ždrijebe po svim pravima pripada njemu; seljak, kojemu je pripadala kobila, govorio je, da on ima još veće pravo na ždrijebe. Tako

su se svadili, dok nisu došli i do suca... Seljak, koji je imao pastuha, bio je bogat, pa je suca podmitio i dobio je ždrijebe.

Međutim je sučeva gospođa sve prisluškivala iz pokrajnje sobe — i nije joj se dopala nepravedna osuda. Kada je izišao onaj siromašniji seljak, pozvala ga je k sebi i rekla mu:

»Zašto ste se dali tako prevariti? Tko je živ vidio, da pastuh može dobiti ždrijebe?«

»Ja znam, da mi je učinjena velika nepravda, ali kada je gospodin sudac tako napravio, što mogu raditi?«

»Vjerujem, ali slušajte: nešto ću vam reći pod uvjetom, da nikome ne odate, tko vas je tako savjetovao. Sutra oko podne uzmite mrežu, popnite se na brdo i pravite, kao da lovite ribu. Moj muž će ići s nekom gospodom u to vrijeme onuda. Kad vas budu pitali, što to radite, a vi odgovorite: Kad pastuh može da ima ždrijebe, onda mogu i na brijegu rasti ribe.«

Seljak se zahvali gospođi i obeća joj, da će poslušati njezin savjet. Drugi dan pošao je gospodin sudac s nekoliko gospode u lov Tu već izdaleka opaze, kako seljak na brdu rasteže mrežu. Svi su se počeli smijati. Došavši do samog vrha upitali su seljaka, što to radi.

»Lovim ribe,« odgovori seljak.

»Ti, luđače!« vikao je gospodin sudac, »Tko je živ vidio, da na brijegu rastu ribe?«

»Kad pastuh može da ima ždrijebe, onda mogu i na brijegu ribe rasti,« odgovori seljak.

Sudac je postao kao božur. Odmah je pozvao seljaka na stranu i rekao mu:

»Ždrijebe je tvoje, ali mi moraš najprije reći, tko ti je dao taj savjet.«

Seljak se opirao, koliko je mogao, ali je konačno ipak izdao sučevu gospođu.

Navečer došao je sudac kući, ušetao se po sobi ne obazirući se uopće na gospođu, ne govori ni riječi, a niti ne odgovara na pitanja.

Iza dugo vremena zaustavio se pred njom gospodin muž sa smrknutim licem i rekao joj:

»Sjećaš li se, što sam ti prije vjenčanja naložio?«

»Znam, znam.«

»Zašto si onda seljaku ono savjetovala?«

»Zato, jer ne mogu podnijeti nepravednost. Siromašni je seljak bio prevaren!«

»Bio prevaren ili ne, to se tebe ništa ne tiče. Možeš se vratiti, otkuda si došla. Da ne kažeš, da sam i s tobom nepravedno postupao, dopuštam ti, da uzmeš ono, što ti je najdraže.«

»Hvala ti, dragi mužu, za tvoju dobrotu, a kada drugačije ne može biti, poslušat ću. Dopusti, da još po posljednji put s tobom večeram, i to tako veselo, kao da se među nama nije ništa dogodilo.«

Marica je odmah otrčala u kuhinju, dala je pripraviti dobru večeru i donijeti najbolje vino. Kada su bila jela na stolu, sjeli su obadvoje, jeli su, pili i govorili kao inače. Gospođa je dolijevala svome mužu puno u čašu i opila ga!

Zatim ga odveze sa sobom kući...

Sunce je sutradan visoko odskočilo, kad se gospodin sudac probudio. Gleda, tare oči, ali se ne može dosjetiti, što se to s njim dogodilo. Na to uđe na vrata njegova žena u prostoj, ali čistoj seljačkoj suknji, s crnom kapicom na glavi.

»Ti si još ovdje?« upita je muž.

»No, a zašto ne bih bila? Pa kod kuće sam.«

»A šta ja radim ovdje?«

»Zar mi nisi dopustio, da uzmem sa sobom ono, što mi je najdraže? Ti si mi najdraži, pa sam uzela tebe.«

Gospodin se sudac počeo smijati govoreći:

»Neka ti bude oprošteno! Vidim, da si pametnija od mene, zato ćeš od današnjeg dana ti suditi, a ne ja.«

Gospođa se tome veselila i od toga dana je ona sudila, i sve je bilo dobro.

Prevela *Zlata L. Perinić*

Slika desno:

FILM O IRSKOM BORCU ZA SLOBODU CHARLESU PARNELLU

Irska je mnogo vojevala, da se domogne svoje narodne slobode, i u tim nastojanjima dala je uzornih i požrtvovnih boraca. O jednome od njih, Charlesu Parnellu, izrađen je sada vrlo zanimljiv film, u kojemu glavnog junaka igra filmski glumac Clark Gable. Tog obljubljenog glumca prikazuje naša slika

Foto Metro-Goldwin-Mayer

ŽENE PILOTI

U našem vijeku, naročito iza Svjetskog rata, žena se nastoji afirmirati u svakome zvanju. Rame uz rame s muškarcem radi i bavi se svim granama znanosti, umjetnosti, sporta, tehnike i zabave. Naravno, nije moglo da izostane ni njezino zanimanje za avijaciju. Već smo čuli o ženi glasovitog pilota Lindbergha, koja prati svog muža na zračnim lijetovima, a pisalo se i o drugim odvažnim ženama, koje su se dale na razne zrakoplovne pothvate. Međutim, to su bile — neke iznimke! Ako proučimo razne statistike, vidimo, da je žena još uvijek rijetka u avijaciji.

U Sjedinjenim Američkim Državama, gdje je avijacija najviše raširena, svega 440 žena imaju pilotski ispit. U Engleskoj ima svega 198 žena pilota. Od toga broja osposobljenih žena za pilote ima ih vrlo malo, koje imaju i diplomu saobraćajnog pilota (ta diploma daje pilotu dozvolu da upravlja putničkim avionom). Takvih žena pilota ima u Americi 71, a u Engleskoj samo 13.

Većina američkih žena pilota zaposleno je u tvornicama za avione. Zanimljivo je, da su skoro sve te američke pilotkinje dobile diplome u Kaliforniji; valjda jer se u Kaliforniji nalazi glasoviti filmski grad Holiwood, u kojemu se smatra posebnom otmjenošću, kad dama znade da upravlja avionom. Kod nas o takvome šta sanjaju tek mlade djevojke, koje sanjaju i o ostalim senzacijama u životu, no po svoj prilici ni jednoj od njih ne će se ostvariti taj san i ni jedna od njih ne će se domoći pilotskog zvanja.

Tjedni kalendar dobre domaćice

Rimokat. kalendar	Srpanj — juli
Nedjelja **11** Pio I.	Objed: Ragû. Pečena patka sa miješanom salatom. Kolač sa višnjama. Večera: Šunka s hrenom.
Ponedjeljak **12** Mohor	Objed: Juha od kostiju sa valjušcima od grisa. Faširano meso i varivo od mahuna. Večera: Bečki narezak sa salatom.
Utorak **13** Margarita	Objed: Juha od rajčica. Govedina sa mladim krumpirom. Voće. Večera: Govedina s lukom (na salatu).
Srijeda **14** Bonaventura	Objed: Juha od krumpira. Pohana jetra s graškom. Rezanci s orasima. Večera: Jaja sa cvjetačom. Sir.
Četvrtak **15** Henrik	Objed: Juha od zelenja. Pržolica i varivo od buče. Naduvak od riže sa malinama. Večera: Teleći odrezak s vrhnjem.
Petak **16** Gospa od K.	Objed: Juha od graha sa vrhnjem i prženim žemljama. Okrugljice sa kajsijama. Večera: Kiselo mlijeko sa kruhom. Palačinke.
Subota **17** Aleksije	Objed: Govedska juha s rezancima. Govedsko pečenje s varivom od krumpira. Voće. Večera: Kranjske kobasice s hrenom.

NEŠTO O ZELENJU

Zelenje, koje raste nad zemljom, vrednije je za čovječje zdravlje nego povrće, koje raste pod zemljom, jer ima veću zalihu sunčanog svjetla, veći postotak eterskih ulja, mineralnih soli i vitamina.

Zelenje, koje raste pod zemljom, treba, prije nego ga gulimo, dobro oprati i onda tanko narezati. Samo mlado zelenje ne treba narezati. I salatu treba valjano oprati, ali ne gnječiti, nego staviti na sito, da se ocijedi s nje voda.

Kod zelenja treba oprezno paziti, kako ćemo ga soliti. Posoli ga istom 10—15 minuta prije, nego će biti gotovo skuhano. Ako ga prerano posolimo, poremetimo prirodne soli, koje se nalaze u zelenju, a koje su za našu hranu dragocjenije od kuhinjske soli.

Zelenje se nikad ne smije prepariti niti kuhati u previše vode. Vodu, u kojoj se kuhalo zelenje, upotrijebi za kuhanje juhe ili umaka, jer su u njoj dragocjene tvari iz zelenja.

Zelenje, koje ima neugodan vonj (od gnojiva), polij toplom vodom i ostavi u njoj 10 do 15 minuta, pa će ta voda izvući taj vonj.

Zelenje je dobro pirjati ili peći u pečenjari pa ponuditi s umacima.

Kućni savjeti

Kako ćemo se riješiti mravi iz smočnice? Mrave ćemo uništiti, ako uzmemo jednu trećinu pjenice i dvije trećine meda, pa to smiješamo i metnemo na papir od ljepenke. Mravi će uginuti, čim se toga najedu. — Drugo je sredstvo prašina od boraksa, jer i od nje ugibaju mravi, čim je se najedu. — Nadalje, ako male komadiće spužve pospemo sitnim šećerom i stavimo pred mrave, postignut ćemo isti uspjeh. Mravi žderu spužvu skupa sa šećerom; spužva se napne u njihovom želucu i oni — poginu.

Čuvanje rublja u ormaru. Rublje, koje se ne upotrebljava tako često, treba ponekad izvaditi iz ormara, objesiti ga i preložiti, jer će inače postati lomljivo na pregibu. Vrlo je korisno ormar s rubljem ponekad držati otvoren nekoliko sati i to za sunčanog dana. Tako će svježi zrak ući u nj, te će ujedno iz ormara nestati neprijatnog zadaha.

Uljene mrlje na staklu. Mrlje valja dobro natrti zelenim sapunom te ih tako ostaviti 24 sata. Iza tog vremena mrlje su se omekšale, pa ćemo ih lako ukloniti.

Da glačano rublje bude trajnije. Primiješaj rastopljenom vrućem škrobu malo prašine od kocelja (alauna), u tu smjesu zamoči rublje, te ga glačaj vrućom utijom. Tako oškrobljeno rublje ne zamrlja se brzo, a i duže će nas moći poslužiti.

Kako ćemo dobiti što više soka iz limuna? Da dobijemo iz limuna što više soka, metnut ćemo ga ponajprije u toplu pećnicu ili na drugo toplo mjesto. Čim se limun dobro ugrije, onda istom treba iz njega iscijediti sok.

Novi čepovi ne smiju se prije upotrebe iskuhavati. Samo stare, a osobito one, koji su poplesnivili, iskuhat ćemo u kipućoj vodi. Kod novih, nesamo da je iskuhavanje nepotrebno i suvišno, već je dapače i škodljivo, jer gube pruživost, postaju krhki — te se lome.

Dobar tek

Zelenje sa rižom. Očisti prema godišnjoj dobi razne vrste zelenja: korabice, graška, mrkve, šparge, cvjetače i drugo. Korabicu i mrkvu nareži na komadiće. Sve zajedno metni kuhati u vrelu slanu vodu. Dodaj i na male kocke narezane slanine. Kad je sve mekano kuhano, dodaj dvije žlice konzerve od rajčice, četvrt kg riže i žlicu naribanog parmezana. Kuhaj polagano i pazi da ne zagori. Kad je riža mekana, možeš prema ukusu dodati još malo masti od pečenja. Kad metneš na zdjelu, pospi odozgo parmezanom.

Palačinke sa vrganjima. Vrganje operi, očisti i nareži. Na vruću mast metni dosta nasjeckanog peršina i narezane vrganje, posoli i pirjaj. Kad su gotovi, dodaj dvije do tri žlice kiselog vrhnja te neka sve provrije. Ispeci tanke palačinke, slaži na zdjelu najprije palačinku, na nju metni pirjanih vrganja, zatim opet palačinku, pa opet vrganja i tako redom dok sve ne potražiš. Odozgo pospi ribanim parmezanom i ponudi vruće.

S. A.

Pustolovni roman u slikama

ZLATNI OTOK

13. NAPISAO R. L. STEVENSON — ILUSTRIRAO STJEPAN PETREŠEVIĆ

Kapetan Smollett dozove Long Johna, da ga upita za neke položaje na Otoku Kostura. Long John pograbi nacrt; ali to nije bio onaj iz kovčega Billy Bonesa! Bio je bez crvenih oznaka!

Mali Jim sretne na palubi doktora Liveseya te mu potajno šapne: »Udesite, da se nađem s vama, kapetanom i squireom na kakvu skrovitu mjestu. Moram vam otkriti jednu tajnu...«

Doktor je taj sastanak odmah upriličio. Dao je mornarima ruma, pa odveo u sobicu kapetana i squirea te dao unutra pozvati i malog Jima. Jim im je ispričao sve, što je iz bačve čuo.

»Znači,« reče kapetan, »da uz nas četvoricu, koji se ovdje nalazimo, možemo još računati s tri Trelawneyeva čovjeka. Nas dakle ima sedam, a njih devetnaest! Braćo, budite oprezni...«

Za našu obitelj

IDEALI U ODGOJU DJECE

Napisao Martin Čuturić

Najveća je briga mnogih roditelja, na koji će način priskrbiti svojoj djeci mogućnost materijalnog blagostanja. I okolo tog problema udešavaju čitav odgoj svoje djece... Međutim se takvi roditelji postavljaju na posve krivu odgojnu osnovicu. Nitko ne kaže, da ne treba misliti i na to, kako će se djeci pripraviti što udobnija budućnost, dapače, to spada među važne roditeljske brige, pogotovu u današnje vrijeme. No treba naglasiti, da to nije i ne smije biti jedina i najveća briga roditelja za njihovu djecu... Pored materijalnih potreba ima čovjek i duševne potrebe, pored tijela ima čovjek i dušu — pa je vrlo lijepo rečeno, da »ne živi čovjek samo o kruhu!« Zato i pred roditeljskom brigom za pribavljanje materijalnog blagostanja njihovoj djeci i pred svim ostalim njihovim brigama treba da u odgoju vlada briga za duševne odlike djece: da pripravimo njihove duše, kako će izvršiti poslanje, koje im je na ovom svijetu namijenjeno, kako će osjetiti potrebu i dužnost da čine dobro i kako će razviti sposobnosti da u životu toga dobra učine što im je najviše moguće.

Potrebno je, da često roditelji ostave po strani misao na položaj, koji će njihovo dijete zauzimati u društvu, i da u odgoju ne budu neprestano vezani uz »karijeru«, koju će njihovo dijete postići, jer u svemu tome nije jedino ni najveće blagostanje i mir. Naprotiv treba da neprestano imaju na umu, kako se u svim zvanjima, na svim društvenim položajima i u svim »karijerama« može i mora služiti časno i pošteno, služiti Bogu i biti od koristi bližnjima. Brigu da osposobe dijete za jedno ili drugo zvanje imaju škole i radionice, a donekle i roditelji; no najveće nastojanje u obitelji treba da bude, da od djeteta stvori pravog, poštenog, savjesnog, karakternog i kreposnog »čovjeka«.

To će roditelji moći da postignu jedino, ako imaju pred očima visoke ideale i ako ih isto tako stavljaju pred oči svojoj djeci. Govoriti djeci neprestano o materijalnim potrebama, o novcu, o društvenim položajima, unosnim karijerama i o užitcima, o radu kao teretu ili kao kazni, kojoj treba na svaki način nastojati da se izmakne, o putu, kojim treba poći da se lakše pretekne druge i slično — znači preporučivati im ono, čega ima nažalost i previše na svijetu, i voditi ih prema lažnom životnom cilju... Ako želimo, da naša djeca krenu doista prema dužnosti, prema dobru i sreći, treba da ih naučimo, neka uzdignu oči i misli iznad zemlje te misle i na ono, što nije samo visoki položaj ili puna kesa novaca. Djetetu treba dati — ideale, koji će ga uzdizati i voditi na životnoj stazi, koji će mu opravdati življenje i protumačiti, čemu su dužnosti, rad, napor, žrtva, pa i bol. To je naročito potrebito danas, našoj mlađoj generaciji!

Laž je, da ideali djecu pretvaraju u sanjare! Ideali ih naprotiv vode da spoznaju istinu, da vide i da traže nešto više i nešto bolje od obične i krute svakidašnjice. Osvijetljene zrakama ideala sve stvari iz života dobivaju drukčiji, dostojniji izgled, pa ih lakše možemo djeci predati. Ideali treba da budu kao zvijezde vodilje — nešto izvan nas, nešto više i udaljenije, prema čemu moramo stremiti i udešavati svoju životnu stazu i orijentaciju... Osnovica pravih ideala leži u vjeri. Onaj, koji ne vjeruje, traži ideale na zemlji; ali to su lažni ideali. Ni domovina, ni obitelj, ni čovječanstvo, ni pravda — kao ideali, koje postavljaju ljudi, koji ne vide ništa dalje od zemlje, slabi su, lažni i nepotpuni, dok ih ne osnaži i ne obasja žar vjere. Toga moraju biti svijesni svi roditelji i to moraju imati na umu pri odgajanju svoje djece.

M A L O Š A L E

KAD MLADA ŽENA KUHA. M l a d a ž e n a: »U podne je bio ovdje jedan prosjak. Dala sam mu tanjur juhe i jedan dinar.

M u ž: »Je li taj jadnik pojeo juhu?«

Ž e n a: »Jest«.

M u ž: »E onda je zaista zaslužio dinar!«

NA SUDU. »Vi ste tužitelju rekli, da je idiot. Kako ste mogli izabrati taj izraz?«

»Našao sam ga u leksikonu.«

SELJENJE DUŠA. »Da li vjeruješ u seljenje duša?«

»To se razumije! Imali smo blagajnika, koji je orobio blagajnu i neprekidno selio po svijetu.«

»Pa što to ima veze sa seljenjem duša?«

»On je bio duša našeg poduzeća.«

VJERSKO OČITOVANJE. Govornik u predavanju: »Gospodo, ja sam — Bogu hvala — ateist!...«

PROBLEM. »Gospodine doktore, ima li protiv besanice nevinih sredstava?«

»Kako ne. Najbolje da se broji do hiljadu.«

»Da, ali naša beba ne zna brojiti.«

GLEDANJE U BUDUĆNOST. »Gospodine Cipliću, kad ćete mi povratiti onih dvjesto dinara?«

»Tako daleku budućnost ne mogu predvidjeti.«

PENZIONERSKI. Stari penzioner bio je pozvan kod svojih susjeda na ručak, ali nije došao. Nekoliko dana kasnije sretne ga susjeda i upita:

»Zašto niste došli kod nas na ručak?«

»Hm!... Iskreno da vam kažem, nisam bio gladan.«

»Ali, molim vas, ta valjda čovjek u takvim prilikama ne dolazi samo radi jela!«

»Znam, gospođo, ali ja, znate, nisam bio ni žedan.«

INFORMACIJA. »Ana, za večeras spremite večeru! Imamo goste.«

»A kakva, gospođo, želite da bude večera? Treba li gosti da još koji put dođu kod vas ili ne?«

IPAK NEŠTO. Ž e n a (viče na veseloga muža): »Protjerat ću te do vraga, jer je sve moje. Rubenina, pokućstvo, grunt i kuća, sve je moje! Rado bih znala, što si pak imao prije nego si mene uzeo?!?«

M u ž: »Blaženi mir!!!«

IZVAN SLUŽBE. N a m j e š t e n i k: »Gospodine direktore! Slobodan sam zamoliti mali dodatak na plaću.«

D i r e k t o r: »A s kojeg razloga?«

N a m j e š t e n i k: »Oženio sam se.«

D i r e k t o r: »Žalim. Ali nesretne slučajeve izvan službe ne možemo uvažiti!«

ISKRENO. Mladi, neoženjeni kućni liječnik tješi lijepu udovicu svog pokojnog pacijenta:

»Umirite se, milostiva! Ta vi ste mlada i lijepa, pa se lako možete ponovo udati i biti još sretna.«

»Doktore! Vi pogađate moju najskrovitiju želju...« rekne nato udovica. »A smijem li ove vaše riječi shvatiti kao ponudu?«

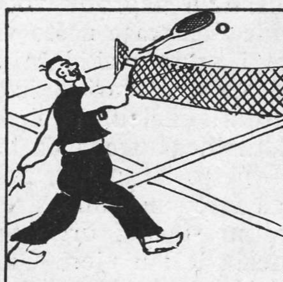
»Oprostite, milostiva gospodo!« odgovori liječnik. »Mi liječnici doduše propisujemo lijekove, ali ih ne volimo sami uzimati...«

Molimo p. n. pretplatnike da, pošalju zaostalu pretplatu!

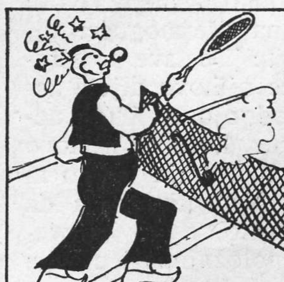
DOBRIJAN IGRA TENIS

Jelte. djeco? Svi su, svi su,
al ko Čika nisu!
Pobjedu će izvojevat
on i na tenisu!

Lulu puši i reketom
preko zraka reže,
lopta leti silnom snagom
ravno preko mreže.

Al se odmah natrag vraća,
lulu mu obara
i još tresne čiku u nos!
Nevaljanka stara!

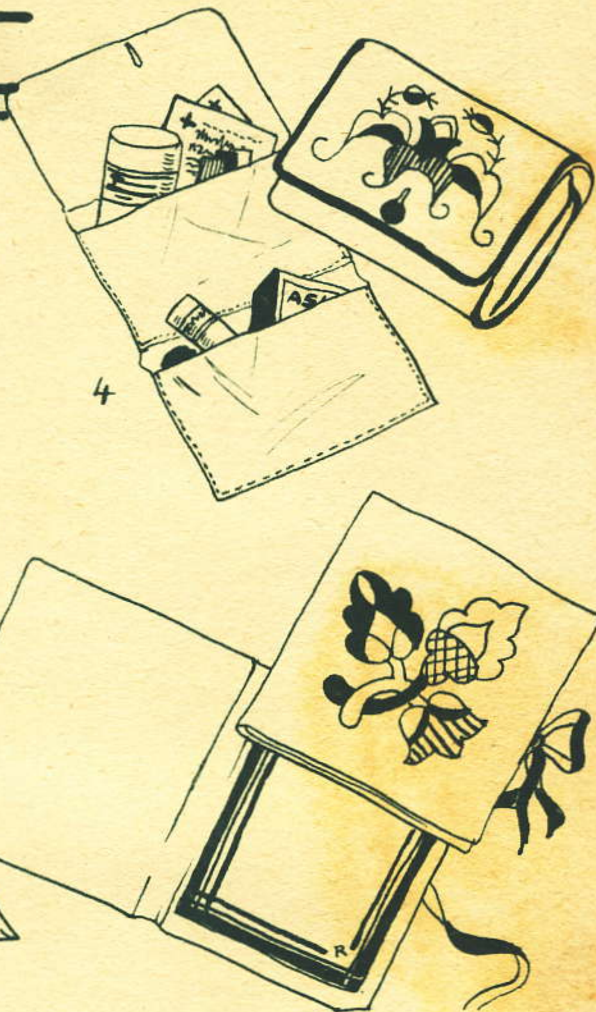

Joj, kako je čika srdit!
Sve mu skače kosa!
Za nagradu mora kući
polupana nosa...

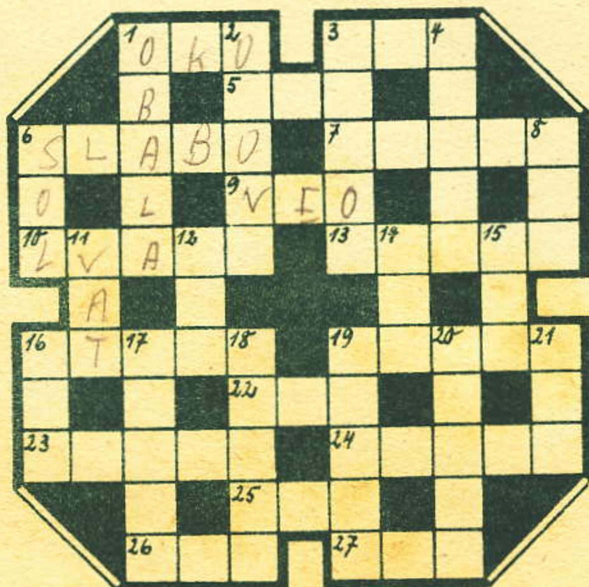
Ilustrovani tjednik „Obitelj" izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Deželićeva ul. 2.

ZA PUTOVANJE I IZLETE

Nekoliko za put vrlo prikladnih potrepština, koje je vrlo lako načiniti. Od lijeva na desno: 1. Jastučić iz vune u dvije boje. Vrlo zgodan za vlak ili za izlet, a lako se nosi. — 2. Kesica za sve stvari potrebne kod čišćenja cipela. Kroji se iz seljačkog platna i veze sa živim bojama. — 3. Spremnice za rupčiće od svilenog materijala, sa ubrusom od veziva. — 4. Putna apoteka napravljena iz seljačkog platna podstavljenog sa jednobojnom, čvrstom tkaninom. U džepove stavlja se sve najpotrebnije za pomoć (jod, aspirin, benzin za pranje rana, vazelin, prašci za ublaženje bolova, ovoji i t. d.). Vezivo po volji.

KRIŽALJKA

Složila Anka Ferderber, Vrbovec

Vodoravno: 1. Dio glave, 3. začin jelu, 5 grčko slovo, 6. nejako, 7. desinfekcijsko sredstvo, 9. koprena, 10. svaki 13. mravi, 16. moral, 19. zastor, 22 tvoja (star. oblik), 23. Obri, 24. naša rijeka, 25. rimski kućni bog, 26. vremensko razdoblje, 27. Gospina majka.

Okomito: 1. kopno uz vodu, 2. negve, 3. snaga (pad), 4. kuga, 6. prilog jelu, 8. zamjenica, 11. mjera za elektr. struju, 12. naš otok, 14. boj, 15. vrtlog. 16. razdoblje, 17. drukčije, 18. hunski kralj, 19. gips, 20. vjerna, 21. aždaja.

Odgonetke treba poslati do 20. srpnja. Među odgonetače podijelit će se 10 lijepih knjiga.

Odgonetke i nagrade iz 19. br.

Vodoravno: 2. veo, 4. malovan, 6. Ana, 7. otok, 9. Nada, 12. plav, 10. tona, 15. arena, 16. svak, 18. kuna, 20. obod, 22. sala, 23. ina, 25. linorez, 26. aga. — Okomito: 1. neon, 3. ovan, 4. meta, 5. nado, 7. olovo, 8. ovako, 10. ataka, 11. Anina, 13. pet, 17. Abel, 19. ulaz, 21. dina, 24. noga.

Nagrade su podijeljene ovako: Po jedan radirung dobili su: č. ss. Dragocjene krvi iz J., B. Batinić iz Sarajeva, I. Perinić iz Zagreba, I. Er iz Beograda i H. Lovrić. Po jednu knjigu: Tatjana Gašpić, Sarajevo, O Piškorić iz Z., M. Matičić iz K., J. Šercer iz G. i V. Kereković iz Zagreba.